

V zadevi Novak proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat treh sodnikov v sestavi:

Angelika Nußberger, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Helena Jäderblom, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 2. aprila 2013,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 5420/07) proti Republiki Sloveniji, ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 21. decembra 2006 vložil slovenski državljani Karlo Drago Novak (v nadaljnjem besedilu: pritožnik).

2. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.

3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 22. junija 2012. V skladu s protokolom št. 14 je bila pritožba dodeljena senatu treh sodnikov.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnik je bil rojen leta 1949 in živi v Logatcu.

5. Pritožnik je 21. maja 1997 vložil kazensko ovadbo proti J. P. zaradi goljufije, pri čemer je trdil, da je 21. avgusta 1996 J. P. posodil 1.000 DEM, ki pa mu jih J. P. ni nikoli vrnil.

6. Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani je 27. januarja 1999 pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani vložilo obtožnico proti J. P. zaradi več kaznivih dejanj goljufije, vključno s tistim, ki se je nanašalo na pritožnika.

7. Pritožnik je neimenovanega dne leta 1999 začel pravdni postopek proti J. P.

8. Pritožnik je na obravnavi 30. oktobra 2000 pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani predložil premoženjskopravni zahtevek za škodo v kazenskem postopku.

9. Pritožnik je 11. junija 2001 umaknil svoj tožbeni zahtevek in izjavil, da bo predložil premoženjskopravni zahtevek za škodo v kazenskem postopku.

10. Okrožno sodišče v Ljubljani je 20. decembra 2004, po opravljenih obravnavah 22. septembra 2004, 27. oktobra 2004, 23. novembra 2004 in 10. decembra 2004 obtoženca J. P. spoznalo za krivega več kaznivih dejanj goljufije. Okrožno sodišče je obtožbe v zvezi s kaznivim dejanjem, ki se nanaša na pritožnika, zavrnilo zaradi poteka absolutnega zastaralnega roka, ustrezno pa je zavrnilo tudi njegove premoženjskopravne zahtevke.

11. Višje sodišče v Ljubljani je 22. februarja 2007 zavrnilo pritožnikovo pritožbo.

12. Ustavno sodišče je 15. oktobra 2007 zavrglo pritožnikovo ustavno pritožbo, ker jo je vložila neupravičena oseba.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

13. Za upoštevanje domačo zakonodajo glej sodbo *Tomažič proti Sloveniji* (št. 38350/02, 13. december 2007).

14. Poleg tega se 25. člen Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, kakor je bil spremenjen 9. junija 2012, glasi:

25. člen – Pravično zadoščenje za škodo, nastalo pred začetkom uporabe tega zakona

"(1) Glede zadeve, v kateri je domnevna kršitev pravice do nepotrebne odlašanja že prenehala **do 31. marca 2007** (poudarek dodan), pa je stranka vložila zahtevo za pravično zadoščenje na mednarodno sodišče, Državno pravobranilstvo v štirih mesecih po prejemu zadeve v postopek poravnave od mednarodnega sodišča predlaga stranki poravnavo glede višine pravičnega zadoščenja. Stranka je dolžna Državnemu pravobranilstvu posredovati predlog za poravnavo v dveh mesecih po prejemu predloga Državnega pravobranilstva. Državno pravobranilstvo je dolžno odločiti o predlogu čim prej, najpozneje pa v štirih mesecih ... "

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

15. Pritožnik se je pritožil, da trajanje postopka ni bilo v skladu z zahtevo po "razumnem roku" iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče."

16. Pritožnik se je tudi pritožil, da so bila razpoložljiva pravna sredstva pri predolgotrajnih postopkih v Sloveniji neučinkovita.

13. člen konvencije se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A. Sprejemljivost

17. Vlada je trdila, da notranja pravna sredstva niso bila izčrpana in da je po spremenjenem 25. členu Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja (zakon iz leta 2006) navedena določba veljala tudi za to zadevo in pritožniku omogočila učinkovita pravna sredstva, saj je bil postopek pravnomočno končan v treh mesecih po 1. januarju 2007.

18. Pritožnik je te trditve izpodbijal.

19. Sodišče ugotavlja, da prehodna določba zakona iz leta 2006, tj. 25. člen, kakor je bil spremenjen 9. junija 2012, določa postopek, ki ga je treba upoštevati v zvezi s pritožbami, pri katerih je kršitev zahteve po "razumnem roku" že prenehala pred 31. marcem 2007. Ne glede na dejstvo, da je bil predlog za poravnavo oblikovan na podlagi 25. člena, pa ta določba ni odpravila pomanjkljivosti pri pritožnikovi zadevi, ker se je postopek, v katerem je bil pritožnik stranka v postopku, nadaljeval pred Ustavnim sodiščem po 31. marcu 2007.

20. Glede uporabe drugih določb zakona iz leta 2006, predvsem 19. člena, pa Sodišče ugotavlja, da je bil postopek v tej zadevi pravnomočno končan v prvih treh mesecih po uveljavitvi zakona iz leta 2006 in se je nato nadaljeval pred Ustavnim sodiščem. Glede na to, da je takrat veljal zakon iz leta 2006, pritožnik ni imel možnosti zahtevati odškodnino za zamude, ki so nastale v postopku (glej sodbo *Tomažič proti Sloveniji* št. 38350/02, 13. december 2007, 41.-45. odstavek). Ta del pritožbe torej ni nesprejemljiv zaradi neizčrpanja pravnih sredstev.

21. Sodišče prav tako ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena po točki a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Prav tako ni nesprejemljiva iz katerih koli drugih razlogov. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

22. Ob upoštevanju okoliščin zadeve Sodišče ugotavlja, da se je obdobje, ki ga je treba upoštevati, začelo 30. oktobra 2000, na dan, ko je pritožnik predložil svoj premoženjskopравни zahtevek za škodo v kazenskem postopku pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani (glej smiselno *Perez proti Franciji* [VS], št. 47287/99, 66. in 67. odstavek, ESČP 2004-I), in končalo 15. oktobra 2007, na dan, ko je bila izdana odločba Ustavnega sodišča. Torej je na treh stopnjah sodišča trajalo skoraj sedem let.

23. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojeti glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in ustreznih organov ter pomen zadeve za pritožnika v sporu (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlander proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

24. Sodišče ugotavlja, da je bil kazenski postopek zaradi števila kaznivih dejanj, za katera je bil obtoženec obtožen, in števila oškodovanih strank nekoliko zapleten. Prav tako ugotavlja, da znesek, ki ga je pritožnik zahteval v postopku, ni bil velik. Ker pritožniku ni mogoče pripisati zamud, Sodišče prav tako ugotavlja, da je postopek že potekal pred prvostopenjskim sodiščem, ko je pritožnik predložil svoj premoženjskopравни zahtevek, in da je trajalo še štiri leta in dva meseca, da je prvostopenjsko sodišče izdalo svojo sodbo, nato pa je drugostopenjsko sodišče potrebovalo še dve leti.

25. Sodišče po pregledu vsega gradiva, ki mu je bilo predloženo, in ob upoštevanju svoje sodne prakse (glej *Lednik proti Sloveniji*, št. 37062/02, 20.-22. odstavek, 15. november 2007, *Prljanović proti Sloveniji*, št. 22172/02, 18.—20. odstavek, 3. avgust 2006, *Tratar proti Sloveniji*, št. 76141/01, 25387/02 in 5925/05, 61.—69. odstavek, 4. oktober 2007) iz navedenih razlogov meni, da so postopki v obravnavani zadevi trajali predolgo in zahteva po "razumnem roku" ni bila izpolnjena.

26. Torej je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

II. ZATRJEVANA KRŠITEV 13. ČLENA KONVENCIJE

27. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za domnevno kršitev zahteve po prvem odstavku 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnava v razumnem roku (glej *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000–XI). Sodišče glede na svoje ugotovitve v zadevi *Tomažič proti Sloveniji* št. 38350/02, 13. december 2007, 41.—45. odstavek meni, da je bil pri obravnavani zadevi kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s katerim bi pritožnik lahko dosegel odločitev sodišča, ki bi potrdila njegovo pravico do obravnave zadeve v razumnem roku, kakor to določa prvi odstavek 6. člena.

III. DRUGE ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE

28. Pritožnik se je nazadnje pritožil na podlagi 3., 5. in 7. člena konvencije v zvezi s vplivom, ki ga je postopek imel na njegovo počutje.

29. Po preučitvi navedenih očitkov Sodišče glede na vse razpoložljivo gradivo, in kolikor so očitane zadeve v njegovi pristojnosti, ugotavlja, da ti ne kažejo, da bi bili kršeni členi, na katere se je skliceval pritožnik. To pomeni, da so druge pritožbe, ki se nanašajo na prvi sklop postopkov, očitno neutemeljene in jih je treba zavrniti v skladu s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

IV. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

30. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

31. Pritožnik je zahteval 1.000 EUR za nepremoženjsko škodo.
32. Vlada je zahtevek izpodbijala.
33. Sodišče meni, da je treba pritožniku prisoditi celoten zahtevani znesek.

B. Stroški in izdatki

34. Pritožnik ni vložil zahtevka v zvezi s stroški postopka pred Sodiščem. Zaradi tega Sodišče na tej podlagi ne prisoja ničesar.

C. Zamudne obresti

35. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba glede predolgega trajanja postopka in učinkovitosti pravnih sredstev v zvezi s tem sprejemljiva, preostali del pritožbe pa je nesprijemljiv;
2. *razsoja*, da sta bila kršena prvi odstavek 6. člena in 13. člen konvencije;
3. *razsoja*,
  - (a) da mora tožena država v treh mesecih pritožniku za nepremoženjsko škodo plačati 1.000 EUR (tisoč evrov) in morebitni davek;
  - (b) da se za navedena zneska od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 25. aprila 2013 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips
namestnik sodnega tajnika

Angelika Nußberger
predsednica